

บทความวิจัย

สุรภา เกตุมาลา
 นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาการศึกษาระดับปริญญาโท
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 อาจารย์ ดร.สุมนิตย์ เกิดหนูวงศ์
 ภาควิชาศึกษาระดับปริญญาโท คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 อาจารย์ ดร.วิภาวรรณ สุขสถิต
 วิทยาลัยสารพัดช่างสี่พระยา กระทรวงศึกษาธิการ

การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบ ร่วมมือ สำหรับประชาชนในชนบท

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย 1) เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ 2) เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ และ 3) เพื่อประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการวิจัย ประกอบด้วย 1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน 2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน และ 3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองและประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วยผู้ใหญ่จำนวน 10 คน และเด็กที่มีอายุระหว่าง 10 -12 ปี จำนวน 10 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t-test Dependent

ผลการวิจัยพบว่า

1. โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ (1) หลักการและเหตุผล (2) วัตถุประสงค์ (3) เนื้อหาการฝึกอบรม (4) การจัดกิจกรรม (5) รูปแบบการเรียนรู้ (6) วิธีการฝึกอบรม (7) สื่อและอุปกรณ์ (8) งบประมาณ (9) ประโยชน์ที่ได้รับ (10) การประเมินผล ขั้นตอนที่ 5 การนำโปรแกรมไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลโปรแกรม ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณค่าของโปรแกรม

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรม พบว่า 1) ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจัดแม่ลา พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีผลงานการสานกระจัดแม่ลาโดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี 3) ผลการประเมินตามสภาพจริงการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์ พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี 4) ผลการสังเกตการเรียนรู้แบบร่วมมือของเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุด และ 5) ผลการประเมินกลยุทธ์ Two-Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็ก พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี

3. ผลการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน ดังนี้ ด้านผลผลิตรองลงมา ด้านกระบวนการ ด้านบริบท และด้านตัวป้อนเข้าตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในส่วนของด้านผลผลิต พบว่า การจัดกิจกรรมฝึกอบรมพร้อมกันระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ครอบครัวเกิดความผาสุกอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : การพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ, แนวคิด Two-Generation Approach, กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

Development Of A Training Program For Career Development Based On Two-Generation Approach Using Cooperative Learning Process For People In Rural Areas

Abstract

The purpose of this research were to develop a training program for career development based on Two-Generation Approach by Cooperative Learning. First to create and design a training program for career development based on a Two-Generation Approach by Cooperative Learning, second to experiment it, and third to evaluate it. The sample consisted of important persons in communities : 30 subjects for interviews, 15 for focus groups, and 20 for experiment and evaluation by purposive sampling which was divided into 10 adults and 10 children. Data were analyzed by using mean, standard deviation and hypothesis test by using t-test dependent statistic.

The Research found that

1. The development of the training program include seven steps ; one was analyzing scope of problems and need, two was providing philosophy of education, three was building a team of expert groups and area residents to analyses the overall framework and planning together, four was designing a training program which has 10 elements (1) mission (criteria and reasons) (2) objectives (3) content (4) activities (5) learning model (6) method (7) instructional media (8) budgets (9) benefit and (10) evaluation, five was implementation, six was program evaluation, and seven was reporting the value of the program.

2. The results of the experimental training program found that the results of the knowledge test pre-test and post-test showed statistically significant differences in knowledge scores at .05 significance level. The results of the authentic assessment on Maela Basket and website development of the online shop found that overall trainees have a good quality level. The result of observation in cooperative learning of content found that overall trainees have behavior in cooperative learning at the level of highest. The results of strategic integrated Two-Generation Approach to support the education quality for children found that overall have good quality level.

3. The result of evaluating the training program found that overall the trainees have the level of highest. When considering each element it was found that all sections have the level of high as follows, the first was output, the second was process, the third was content and the last was input consequence. When considering the section of output it found that arranged training activity in which participated between members of families support the trainee simplifies understanding of content, and which support trainee's families is to built well-being in the level of highest.

Keywords : The Development of Training Program for Career Development, Two-Generation Approach, Cooperative Learning Process

บทนำ

“คนจนหรือความยากจน” มิได้จำกัดเฉพาะคนจนที่ขัดสนทางเศรษฐกิจหรือด้านรายได้ในการยังชีพเท่านั้น แต่ยังคงครอบคลุมถึงความยากจนเชิงโครงสร้างที่เกิดจากความขัดสนในหลายๆ ด้าน ที่มีผลทำให้ขาดศักยภาพในการดำรงชีวิต ทั้งการขาดการศึกษาหรือได้รับการศึกษาน้อย การขาดทรัพยากร ขาดที่ดินทำกิน การขาดการรวมกลุ่มและการมีส่วนร่วมทางการเมือง การขาดข้อมูลข่าวสารความรู้ ในการประกอบอาชีพ รวมทั้งการมีภาระการพึ่งพิงสูง ตลอดจนไม่สามารถเข้าถึงบริการของรัฐและความช่วยเหลือต่างๆ ของรัฐ อันนำไปสู่ความไม่เสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2557)

จากการประเมินสถานการณ์ความยากจนในประเทศไทย โดยใช้เส้นความยากจน (Poverty Line) เป็นเกณฑ์ในการประเมิน เพื่อกำหนดว่า บุคคลใดที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยต่อคนต่อเดือนต่ำกว่าเส้นความยากจนจะถือว่าบุคคลนั้นเป็นคนจน ซึ่งเส้นความยากจนมีหน่วยเป็นบาท/คน/เดือน พบว่า เส้นความยากจนของประชาชนในแต่ละภาคปี 2556 มีดังนี้ กรุงเทพมหานคร เส้นความยากจนของประชาชนเป็น 3,047 บาท ภาคกลาง 2,775 บาท ภาคเหนือ 2,314 บาท ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2,273 บาท และภาคใต้ 2,651 บาท (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) จะเห็นได้ว่าประชาชนในกรุงเทพมหานครมีรายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือนสูงสุดและมากกว่าทุกๆ ภาค รองลงมา ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามลำดับ

สำหรับประชาชนภาคกลางจำนวน 25 จังหวัด เส้นความยากจนปี 2556 โดยรวมเป็น 2,775 บาท/คน/เดือน เมื่อพิจารณาจังหวัดที่มีเส้นความยากจนของประชาชนใน 10 อันดับแรก พบว่าจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีเส้นความยากจนของประชาชนเป็น 2,646 บาท/คน/เดือน ซึ่งต่ำกว่าเส้นความยากจนในภาคกลาง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558) ทั้งนี้

อาจเนื่องมาจาก (สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2558)

1. ด้านอาชีพ ประชากรส่วนใหญ่ทำอาชีพรับจ้างโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นแหล่งที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งในปี 2558 พบว่า มีผู้ว่างงาน จำนวน 2,114 คน เป็นชาย 1,723 คน หญิง 391 คน
2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เนื่องจากจังหวัดมีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม น้ำท่วมถึง ดังนั้น จึงมักประสบกับปัญหาอุทกภัยน้ำท่วมขัง ตลิ่งพังทลาย สร้างความเสียหายต่อทรัพยากรธรรมชาติและทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งยังมีสาธารณภัยอื่นๆ เช่น ภัยแล้ง น้ำเสีย ขยะ

3. ด้านสังคม ผลจากการเป็นเมืองอุตสาหกรรมได้ส่งผลกระทบต่อทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อวิถีชีวิตของชาวพระนครศรีอยุธยาที่เดิมเคยเป็นสังคมชนบทเปลี่ยนไปเป็นการใช้ชีวิตแบบสังคมเมือง รับเอาอารยธรรมต่างชาติมาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันมากขึ้น ค่านิยมในสังคมเปลี่ยนไปจากเดิม จึงก่อให้เกิดปัญหาทางสังคมตามมา ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญหาเด็กและเยาวชน เช่น ปัญหาความยากจน การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเด็ก การใช้ความก้าวร้าวรุนแรง ปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มเยาวชน

สำหรับประชาชนในชนบทจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ต้องประสบปัญหาเรื่องที่ดินทำกิน โดยมีที่ดินทำกินของตนเอง แต่ต้องเช่าเพิ่มบางส่วน และไม่มีที่ดินของตนเอง ต้องเช่าที่ดินทำกินทั้งหมด ซึ่งจากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน ปี 2558 พบว่า จังหวัดพระนครศรีอยุธยามีหมู่บ้านจำนวน 1,140 หมู่บ้าน แต่ต้องประสบปัญหาดังกล่าวจำนวน 245 หมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 21.49 (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2558) ทำให้รายได้ที่ได้รับไม่เพียงพอต่อรายจ่าย ส่งผลกระทบต่อถึงความยากจน และจากรายงานการวิเคราะห์สภาพปัญหาครัวเรือนยากจนของประชาชนในชนบท ยังพบสภาพปัญหาของครัวเรือนยากจน มีดังนี้ (สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา, 2558)

1. ปัญหาด้านสุขภาพ เป็นผู้ชราหรือผู้พิการ จากการวิเคราะห์ศักยภาพครัวเรือนยากจน พบว่า ครัวเรือนยากจนส่วนหนึ่งเป็นครัวเรือนที่ประกอบไปด้วยผู้พิการหรือผู้ชราที่มีปัญหาสุขภาพเรื้อรัง และไม่สามารถประกอบอาชีพสร้างรายได้เลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้

2. ไม่มีอาชีพหรือไม่สามารถประกอบอาชีพได้ เป็นครัวเรือนของคนชราหรือผู้พิการที่อาศัยอยู่เพียงลำพัง อาศัยรายได้และอาหารจากเบี้ยยังชีพ จากการอุปการะของพี่น้องหรือชุมชน

3. ติดสุราและการพนัน มีครัวเรือนยากจนที่มีวเมมาในอบายมุข ได้แก่ ติดสุรา ซ้ำห่วย ซ้ำลอตเตอรี่ โดยไม่ประกอบอาชีพสร้างรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว

4. ปัญหาที่อยู่อาศัยเสื่อมโทรม ไม่มั่นคงแข็งแรง หลายครัวเรือนมีสภาพความเป็นอยู่เสื่อมโทรม ไม่ถูกสุขลักษณะ บ้านพักไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่อยู่อาศัย เนื่องจากครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นผู้ชราหรือผู้พิการ ทำให้ไม่สามารถจะปลูกสร้างหรือปรับปรุงบ้านของตนเองให้อยู่ในสภาพที่ดีได้ และหลายครัวเรือนไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง

จากปัญหาของประชาชนในชนบทซึ่งเป็นปัญหาที่สำคัญที่ไม่ควรมองข้าม โดยเฉพาะปัญหาเรื่องไม่มีอาชีพส่งผลกระทบต่อถึงความยากจน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางรายได้ ดังนั้น การแก้ไขปัญหาคือความยากจนและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพยกระดับรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของกลุ่มเป้าหมาย คนจน ผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวสามารถพึ่งตนเองได้ มีโอกาสพัฒนาทักษะความรู้ในสาขาอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและความก้าวหน้าของเทคโนโลยี (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2558)

การพัฒนาอาชีพเป็นการประกอบอาชีพที่ช่วยให้เกิดความมั่นคงในอาชีพ และยังช่วยทำให้เศรษฐกิจชุมชนและของประเทศดีขึ้น (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2555) การพัฒนาอาชีพหัตถกรรม

จักสาน เป็นอาชีพที่สร้างรายได้เป็นอย่างดีที่นิยมทำกันในชนบท และมีการสืบทอดต่อกันมา มีหลายประเภทตามแต่ละภาค และตามวัสดุที่มีในท้องถิ่น สำหรับภาคกลาง โดยเฉพาะจังหวัดพระนครศรีอยุธยา นิยมสานตะกร้าทิว ซึ่งมีความงดงามและมีคุณค่าทางศิลปะ เป็นการใช้ฝีมือในการทำล้วนๆ (วิบูลย์ ลี้สุวรรณ, 2541) การพัฒนาอาชีพนั้นควรมีการฝึกอบรม เพราะการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่จัดขึ้นเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ และเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการปฏิบัติงานได้ดีขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่อไปทั้งในปัจจุบันและในอนาคต (สมเกียรติ พวงรอด, 2544)

การฝึกอบรมจะประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ในเนื้อหาและบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้สังเคราะห์รูปแบบการพัฒนาโปรแกรมของนักวิชาการชาวต่างประเทศของ Beal ; Blount ; Powers ; & Johnson, 1966 ; Boone, 1985 ; Boyle, 1981 ; Freire, 1970 ; Houle, 1972 ; Kidd, 1973 ; Knowles, 1970 ; Lippitt ; Watson ; & Westley, 1958 ; & Tyler, 1971) สรุปได้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ขั้นตอนที่ 5 การนำโปรแกรมไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผลโปรแกรม ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณค่าของโปรแกรม

การนำโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพไปใช้กับคนหลายวัยพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็กที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน ก็จะสามารถช่วยให้โปรแกรมการฝึกอบรมมีคุณค่าและเกิดประโยชน์แก่ชาวบ้านในชุมชนนั้นๆ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิด Two-Generation Approach ซึ่งเป็นแนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการชาวต่างประเทศ

(Ascend at the Aspen Institute, 2014 : Online ; Barczak , 2014 : Online ; Katherine, 2014 : Online ; The Annie E. Casey Foundation, 2014 : Online ; Smith ; & Coffey, 2015) ที่เน้นการพัฒนาคนสองวัยพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็ก ที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน โดยมีกลยุทธ์ Two-Generation Approach ได้แก่

1. การจัดโปรแกรมการฝึกอบรมด้านอาชีพระหว่าง ผู้ใหญ่และเด็ก

2. การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็ก

การนำแนวคิดและกลยุทธ์ Two-Generation Approach มาประกอบการฝึกอบรมครั้งนี้จะประสบความสำเร็จได้ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมาประกอบการ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมได้มีการเรียนรู้ร่วมกัน สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และเป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1. ขั้นเตรียม 2. ขั้นสอน 3. ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4. ขั้น ตรวจสอบผลงาน 5. ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการ ทำงานกลุ่ม (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542)

ดังนั้น จากปัญหาความยากจนของประชาชนใน ชนบท ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐาน ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่ เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการ ทำงานร่วมกัน ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ขั้นตอนที่ 5 การนำโปรแกรมไปปฏิบัติ ขั้นตอนที่ 6 การประเมินผล โปรแกรม ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณค่าของโปรแกรม ตลอดจน นำแนวคิด Two-Generation Approach ซึ่งเป็นแนวคิด การพัฒนาคนสองวัยพร้อมกัน ทั้งผู้ใหญ่และเด็กที่มาจาก ครอบครัวที่มีรายได้น้อย เพื่อช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กได้เรียนรู้ เรื่องการประกอบอาชีพ และส่งเสริมเด็กให้ได้รับการศึกษา

ในกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ตลอดจน เป็นการสร้างความรักความผูกพันกันในครอบครัว โดยนำ ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือประกอบด้วย 5 ขั้นตอน มาใช้ ในการจัดกิจกรรมการฝึกอบรมครั้งนี้ เพื่อช่วยให้การฝึกอบรม ครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปด้วยดี

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการ เรียนรู้แบบร่วมมือ

2. เพื่อศึกษาผลการทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

3. เพื่อประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ ตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการ เรียนรู้แบบร่วมมือ

สมมติฐานการวิจัย

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมตามโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อ พัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วย กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ มีคะแนนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05

ประโยชน์

ได้โปรแกรมฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้ แบบร่วมมือ และสามารถนำผลที่ได้จากการทดลองมอบให้ ผู้มีอำนาจสูงสุด ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ให้แก่ปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัด พระนครศรีอยุธยา เพื่อนำแนวคิด Two-Generation Approach และนำข้อมูลที่ได้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ ในการพัฒนาคนในชุมชนทั้งผู้ใหญ่และเด็กที่อาศัยอยู่ใน ชุมชน ได้สามารถพัฒนาอาชีพด้านอื่นๆ ต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือสำหรับประชาชนในชนบท ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แนวคิด Two-Generation Approach

แนวคิด Two-Generation Approach เป็นวิธีการสนับสนุนเพื่อพัฒนาคนสองวัย ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน ด้วยการส่งเสริมให้ผู้ใหญ่และเด็กได้รับการฝึกอบรมด้านอาชีพ เพื่อเสริมสร้างทักษะอาชีพให้ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ตลอดจนเป็นการส่งเสริมด้านการศึกษาให้กับเด็ก (Ascend at the Aspen Institute, 2014 : Online ; Barczak, 2014 : Online ; Katherine, 2014 : Online ; The Annie E. Casey Foundation, 2014 : Online ; Smith ; & Coffey, 2015)

กลยุทธ์ Two-Generation Approach เป็นการนำแนวคิดไปสู่การปฏิบัติ เพื่อพัฒนาคนสองวัยระหว่างผู้ใหญ่และเด็กที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน ดังนี้ (Smith ; & Coffey, 2015)

1. การจัดโปรแกรมการฝึกอบรมด้านอาชีพระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก เป็นการสร้างโปรแกรมเพื่อพัฒนาอาชีพให้ผู้ใหญ่และเด็กสามารถเรียนรู้เรื่องการประกอบอาชีพไปพร้อมกัน ทั้งนี้เพื่อผลลัพธ์ระยะสั้น ผู้ใหญ่และเด็กมีความเข้าใจในตนเองและการศึกษาอาชีพและมีแรงจูงใจเพิ่มขึ้น ผลลัพธ์ระยะกลาง เป็นการเพิ่มการศึกษาให้ผู้ใหญ่และเด็กได้มีความรู้เรื่องการศึกษ อาชีพ และผลลัพธ์ระยะยาว สามารถนำความรู้เรื่องการศึกษ อาชีพ ไปประกอบอาชีพ เพื่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้นและก่อให้เกิดความมั่นคงของครอบครัว

2. การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กเป็นการส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กที่อยู่ในวัยเรียนได้รับความรู้ทั้งด้านวิชาการและด้านอาชีพ ทั้งนี้ เพื่อผลลัพธ์ระยะสั้น เด็กมีความรู้

ทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ผลลัพธ์ระยะกลาง เด็กได้เรียนรู้การทำงาน อาชีพ มีความสำเร็จทางวิชาการและมีความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา ผลลัพธ์ระยะยาว เพิ่มความสำเร็จด้านการงานอาชีพ และด้านวิชาการ ในระดับมัธยมต้นและมัธยมปลาย

กระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

เป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละกลุ่มประกอบด้วยสมาชิกที่มีความรู้ ความสามารถแตกต่างกัน โดยที่แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม ทั้งโดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากรการเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน คนที่เรียนเก่งจะช่วยเหลือคนที่อ่อนกว่าสมาชิกในกลุ่มไม่เพียงแต่รับผิดชอบต่อการเรียนของตนเองเท่านั้น หากแต่จะต้องร่วมรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของเพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่ม ความสำเร็จของแต่ละบุคคลคือความสำเร็จของกลุ่ม (วัฒนาพร กระจับทุกษ์, 2542)

องค์ประกอบการเรียนรู้แบบร่วมมือ

องค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 4 ประการ คือ 1. เกิดการพึ่งพาซึ่งกันและกันเชิงบวก (Positive Interdependence) 2. การมีปฏิสัมพันธ์แบบซึ่งหน้าระหว่างเรียน (Face-to-Face Interaction) 3. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของแต่ละคน (Individual Accountability) 4. มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะของกลุ่มย่อย (Interpersonal and Small-Group Skills) (Johnson ; & Johnson. 1987)

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้ 1) ขั้นเตรียม เป็นการแนะนำทักษะในการเรียนรู้ร่วมกัน และจัดเป็นกลุ่มย่อยๆ ประมาณ 2-6 คน แจกวัสดุประสงค์ของบทเรียน และการทำกิจกรรมร่วมกัน และการฝึกฝนทักษะพื้นฐานจำเป็นสำหรับการทำกิจกรรมกลุ่ม 2) ขั้นสอน เป็นการนำเข้าสู่บทเรียน แนะนำเนื้อหา แนะนำแหล่งข้อมูลและ

มอบหมายงานให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม 3) ขึ้นทำกิจกรรมกลุ่ม เป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในกลุ่มย่อย โดยที่แต่ละคนมีบทบาทและหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย เป็นขั้นตอนที่สมาชิกในกลุ่มจะได้ร่วมกันรับผิดชอบต่อผลงานของกลุ่ม 4) ขึ้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ เป็นการตรวจสอบว่าผู้เรียนได้ปฏิบัติหน้าที่ครบถ้วนแล้วหรือยัง ผลการปฏิบัติเป็นอย่างไร เน้นการตรวจสอบผลงานกลุ่มและรายบุคคล 5) ขึ้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม เป็นการช่วยกันสรุปบทเรียน และครูอธิบายเนื้อหาเพิ่มเติม ครูและผู้เรียนช่วยกันประเมินผลการทำงานกลุ่ม และพิจารณาว่า อะไรคือจุดเด่นของงาน และอะไรคือสิ่งที่ควรปรับปรุง (วัฒนาพร ระงับทุกข์, 2542)

การศึกษาผู้ใหญ่

ผู้ใหญ่ หมายถึง ขั้นตอนของวงจรชีวิตของแต่ละคนที่เปลี่ยนสถานะโดยเริ่มตั้งแต่เด็กจนถึงหนุ่มสาว และผู้ใหญ่เป็นที่ยอมรับของสังคม เป็นส่วนหนึ่งของสังคม มีการรวมกันและช่วยเหลือกันในสังคม (Rogers ; & Horrocks. 2010) ซึ่งพัฒนาการของผู้ใหญ่แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ 1) วัยผู้ใหญ่ตอนต้น (Early Adulthood) อายุ 18 -35 ปี 2) วัยผู้ใหญ่ตอนกลาง (Middle Adulthood) อายุ 35-60 ปี 3) วัยชรา-วัยผู้สูงอายุ (Later Maturity) อายุ 60 ปีขึ้นไป (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547)

หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ 10 ประการ (Adult Learning : Ten Principles)

หลักการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ 10 ประการ เป็นส่วนสนับสนุนส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Adult Learning) และเป็นการช่วยให้การฝึกอบรมประสบความสำเร็จด้วยดี ดังนี้ 1) ควรพิจารณาและให้ความสำคัญกับแรงจูงใจในการเรียนรู้ นั่นคือ บุคคลจะเรียนรู้ได้ดีถ้าหากมีความต้องการในการเรียนรู้สิ่งนั้น 2) สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ ต้องมีความสะดวกสบายเหมาะสม ตลอดจนได้รับความไว้วางใจและการให้เกียรติผู้เรียน 3) ควรคำนึงถึงความต้องการในการเรียนของแต่ละบุคคลและรูปแบบของการเรียนรู้ที่มีความหลากหลาย 4) ต้องคำนึงถึงความรู้และประสบการณ์ อันมีคุณค่า 5) ควรได้

พิจารณาถึงการดูแลและให้ความสำคัญกับเนื้อหาและ กิจกรรมในการเรียนรู้ 6) ให้ความรู้เกี่ยวกับปัญหาที่สอดคล้องกับความจริงและนำการเรียนรู้ไปใช้ในการแก้ปัญหา 7) ต้องให้การเอาใจใส่กับการมีส่วนร่วมทั้งทางด้านสติปัญญาและทางด้านร่างกายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 8) ควรให้มีเวลาอย่างพอเพียงในการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ การฝึกทักษะใหม่ๆ และการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ 9) ให้โอกาสในการฝึกปฏิบัติจนเกิดผลดีหรือการนำความรู้ไปประยุกต์ได้ 10) ให้ผู้เรียนได้แสดงศักยภาพหรือสมรรถภาพในการเรียนรู้ จนกระทั่งเขาได้แลเห็นถึงความก้าวหน้าที่สามารถบรรลุเป้าหมายได้ (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์, 2547)

ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ ได้แก่ ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบเสรีนิยม ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบพิพัฒนาการนิยม ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบพฤติกรรมนิยม ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบมนุษยนิยม ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบปฏิรูปนิยม โดยมีเนื้อหาสรุปได้ ดังนี้ (สนอง โลหิตวิเศษ, 2544)

1. ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่แบบเสรีนิยม (Liberalism)

เป็นการพัฒนาสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม สุนทรียภาพ และศาสนา โดยมีเป้าหมายการพัฒนาทางด้านสติปัญญา การพัฒนาทางด้านคุณธรรม การศึกษาด้านศาสนา และการพัฒนาด้านสุนทรียภาพ

2. ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่พิพัฒนาการนิยม (Progressivism)

เป็นการพัฒนาความเป็นประชาธิปไตย และพัฒนาตนเองและสังคม โดยมีเป้าหมายที่เน้นการพัฒนาทักษะความรู้และเจตคติในทุกๆ ด้าน เน้นการศึกษาเพื่อความเป็นพลเมืองดี การศึกษาเพื่อความรับผิดชอบต่อสังคม และเน้นกระบวนการแก้ปัญหา

3. ปรัชญาการศึกษาแบบพฤติกรรมนิยม (Behaviorism)

เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้า ถ้าจัดสิ่งเร้าให้เหมาะสม จะได้พฤติกรรมที่ตอบสนองที่ต้องการ โดยมีเป้าหมาย เน้นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในด้านความรู้ ทักษะ และเจตคติ

4. ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่มนุษยนิยม (Humanism)

เป็นการให้เสรีภาพและศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ พฤติกรรมเป็นผลที่เกิดจากความต้องการและแรงจูงใจที่เกิดขึ้นในตนเอง โดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนามนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพ สติปัญญา ส่งเสริมการรู้จักและเข้าใจตนเองอย่างเต็มศักยภาพ เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้

5. กลุ่มปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ปฏิรูปนิยม (Radicalism)

การศึกษาเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างถอนรากถอนโคน หรืออย่างรุนแรง โดยเปลี่ยนโครงสร้างและค่านิยมทางสังคม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดจากสภาพที่เป็นจริง การใช้บทเรียนที่ตรงกับชีวิตจริง การใช้คำที่มีความหมายที่ใช้อยู่ประจำ ทำให้ผู้เรียนเรียนอย่างมีความหมาย และอ่านออกเขียนได้

แนวคิดการศึกษาของเด็ก

การศึกษาของเด็กตรงกับคำว่า Pedagogy มีรากศัพท์จากภาษากรีก หมายถึง ศิลป์และศาสตร์ในการสอนเด็ก (Knowles, 1970) ทั้งนี้ การสอนเด็กเป็นศาสตร์แขนงหนึ่ง ที่ผู้สอนต้องมีความรู้ ความเข้าใจรายละเอียดเนื้อหาที่ว่าจะด้วยการเรียนการสอน หลักจิตวิทยา หลักปฏิบัติ ข้อมูลพื้นฐาน ตลอดจนวิทยาการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่พึงจะศึกษาได้ เพื่อใช้เป็นข้อมูลที่จะทำการสอน นอกจากนั้นผู้สอนยังต้องรู้ความต้องการเรียนรู้ของเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม และสติปัญญาของเด็ก (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2555)

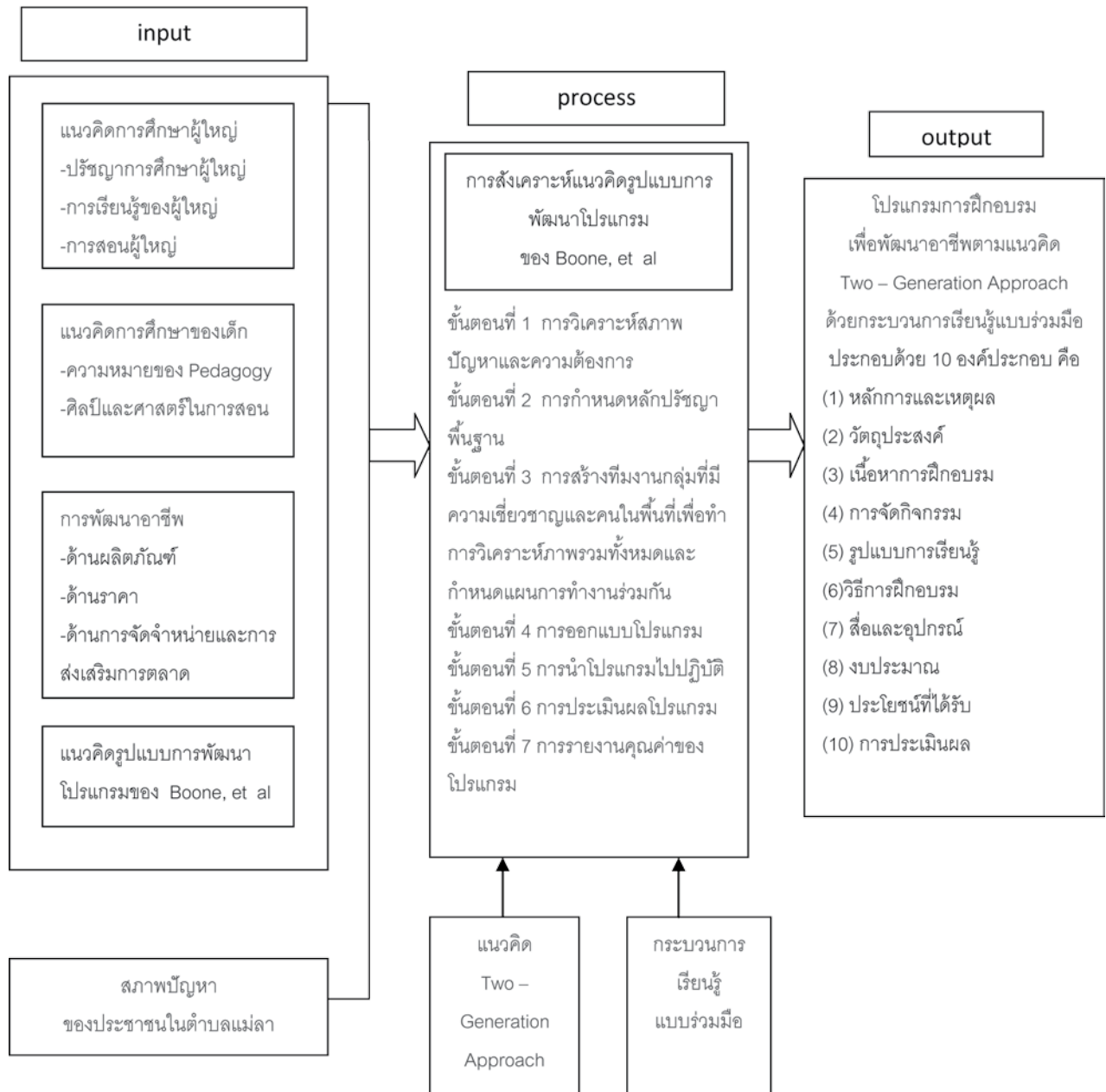
การศึกษาของเด็กตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและเป็นพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่

จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่า ทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ประกอบด้วย 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้แก่ 1. กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย 2. กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์ 3. กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ 4. กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม 5. กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา 6. กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ 7. กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ และ 8. กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552)

ซึ่งจากการวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ สำหรับประชาชนในชนบท ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Mary ; & Austin (2013) ได้ทำวิจัย กรณีศึกษาการสนับสนุนครอบครัวในโครงการ Two-Generation โดยโครงการ Two-Generation มีเป้าหมายเพื่อช่วยเหลือครอบครัวให้ประสบความสำเร็จในด้านรายได้และการศึกษาของเด็กให้ดีขึ้น โดยมีเป้าหมายสูงสุด คือ การทำให้ครอบครัวมีความยากจนลดลง และ Smith ; & Coffey (2015) ได้ทำวิจัยเรื่อง กลยุทธ์ Two-Generation เพื่อขยายสู่การศึกษาระดับมัธยมต้น ผู้วิจัยได้อธิบายว่า หลายประเทศทั่วโลกต่างตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุงนโยบายและโครงการขยายโอกาสการศึกษาไปสู่การศึกษาระดับมัธยมต้น โดยการให้ความสำคัญแก่ผู้ใหญ่หรือเด็ก อย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้ผลลัพธ์ที่ได้จากโปรแกรมการฝึกอบรมไม่สมบูรณ์ และไม่บรรลุเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อนำกลยุทธ์ Two-Generation เป็นแกนหลักสำคัญสำหรับสร้างการศึกษาของเด็ก และการฝึกอบรมงานสำหรับผู้ใหญ่ไปพร้อมกัน ทำให้ครอบครัวส่วนใหญ่พบความสำเร็จมากขึ้น โดยที่กลยุทธ์ Two-Generation เป็นสิ่งที่รวมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาแรงงานของผู้ใหญ่เข้ากับการศึกษาของเด็ก เพื่อทำให้ครอบครัวสามารถหลุดพ้นจากความยากจนและนำไปสู่การศึกษาในระดับมัธยมต้นได้

ดังนั้น จากการศึกษาเอกสารตำราทางวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนศึกษาสภาพปัญหาของประชาชนใน ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จึงสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ เป็นการวิจัยและพัฒนา ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐานทางการศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 5 การนำโปรแกรมไปปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินโปรแกรม

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณค่าของโปรแกรม

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 1,356 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนตำบลแม่ลา จำนวน 65 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย

1) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการสัมภาษณ์ จำนวน 30 คน เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ

2) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการสนทนากลุ่ม จำนวน 15 คน เพื่อสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

3) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการทดลองและประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-

Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ จำนวน 20 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้ใหญ่จำนวน 10 คน และเด็กที่มีอายุระหว่าง 10 - 12 ปี จำนวน 10 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพ

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสัมภาษณ์

2. สร้างแบบสัมภาษณ์สภาพปัญหา ประกอบด้วย ด้านประชากร ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านอาชีพและรายได้ ด้านการศึกษา ด้านเทคโนโลยี และความต้องการในการพัฒนาอาชีพ ด้านเกษตรกรรม ด้านคหกรรม ด้านศิลปกรรม ด้านหัตถกรรม

3. นำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโทไปเสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC หรือ Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.80 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบสัมภาษณ์นี้มีข้อคำถามสอดคล้องกับจุดประสงค์และตรงตามเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

4. นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์กับผู้ใช้ข้อมูลสำคัญจำนวน 30 คน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง กำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือก ดังนี้

1) เป็นเจ้าอาวาส หรือผู้นำชุมชน หรือข้าราชการ หรือเจ้าพนักงาน หรือผู้แทนองค์กรเอกชน หรือชาวบ้าน

2) เป็นผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (สุภาวงศ์ จันทวานิช, 2535 : 131)

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักปรัชญาพื้นฐานทางการศึกษา

เป็นการศึกษาเอกสารปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่ ประกอบด้วย ปรัชญาการศึกษาเสรีนิยม พิพัฒนาการนิยม พฤติกรรมนิยม มนุษยนิยม ปฏิรูปนิยม แล้วนำมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดหลักปรัชญาให้สอดคล้องกับผู้เข้ารับการฝึกอบรม

ขั้นตอนที่ 3 การสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสนทนากลุ่ม โดยดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสารเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมของบุนและคนอื่น ๆ (Boone ; et al., 1985 : 21-25) เพื่อกำหนดเป็นประเด็นในการสนทนากลุ่ม

2. นำแบบสนทนากลุ่มให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่านได้ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC หรือ Item Objective Congruence) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.67 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบสนทนากลุ่มมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และตรงตามเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

3. นำแบบสนทนากลุ่มไปสนทนากลุ่มกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 คน โดยกำหนดเกณฑ์ที่ใช้ในการคัดเลือกดังนี้

1. เป็นพระภิกษุ หรือผู้นำชุมชน หรือข้าราชการ หรือเจ้าพนักงาน หรือผู้แทนองค์กรเอกชน หรือชาวบ้าน

2. เป็นผู้อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่ลาไม่น้อยกว่า 10 ปี

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสนทนากลุ่มมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 การออกแบบโปรแกรม ประกอบด้วย

1. การร่างโปรแกรมฝึกอบรม โดยดำเนินการ ดังนี้

1) การศึกษาเอกสาร ตำราทางวิชาทางการ เกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรม การพัฒนาอาชีพ ทัศนคติ จักสาน กลยุทธ์ Two- Generation Approach

2) การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพและการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม ตามขั้นตอนที่ 1-2

3) ร่างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหาการฝึกอบรม 4) การจัดกิจกรรม 5) รูปแบบการเรียนรู้ 6) วิธีการฝึกอบรม 7) สื่อและอุปกรณ์ 8) งบประมาณ 9) คุณค่าหรือประโยชน์ที่ได้รับ 10) การประเมินผล

2. การตรวจสอบร่างโปรแกรมการฝึกอบรม

นำร่างโปรแกรมการฝึกอบรมไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบและประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรม ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.91 ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบร่างโปรแกรมฝึกอบรมแต่ละรายการมีความสอดคล้องกับจุดประสงค์และตรงตามเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

ขั้นตอนที่ 5 การทดลองใช้โปรแกรม

เป็นการนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน ประกอบด้วยผู้ใหญ่ จำนวน 10 คน และเด็กซึ่งเป็นลูกหลานของผู้ใหญ่ จำนวน 10 คน โดยความสมัครใจเข้ารับการอบรม รวม 50 ชั่วโมง ณ โรงเรียนวัดสามะกัน ตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ขั้นตอนที่ 6 การประเมินโปรแกรม

เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบประเมินโปรแกรม

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

1. ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลตามโมเดลชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)

2. สร้างแบบประเมินโปรแกรมการฝึกอบรม ประกอบด้วย

2.1 การประเมินบริบทหรือสภาพแวดล้อม (Context Evaluation : C)

เป็นการประเมินวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของโปรแกรมการฝึกอบรม มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรมหรือไม่

2.2 การประเมินตัวป้อนเข้า (Input Evaluation : I)

เป็นการประเมินด้าน วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ วิทยากร วันและเวลาที่ใช้ในการฝึกอบรม สื่อที่ใช้ประกอบการฝึกอบรม เนื้อหาที่ใช้ในการฝึกอบรม เพื่อพิจารณาถึงความเหมาะสม ความเพียงพอของทรัพยากรที่ใช้ในการดำเนินโปรแกรมการฝึกอบรม

2.3 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P)

เป็นการประเมินด้านแนวคิด Two-Generation Approach ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงานและทดสอบ 5) ขั้นสรุปทบทวนและประเมินผลการทำงาน และด้านการวัดผลและประเมินผล มีความเหมาะสมกับผู้เข้ารับการฝึกอบรมในระดับใด

2.4 การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P)

เป็นการประเมินด้านแนวคิด Two-Generation Approach และการประเมินผลผลิตที่ได้รับจากการฝึกอบรม

โดยพิจารณาจากคะแนนการวัดด้านความรู้และการประเมินผลงานตามสภาพจริง

แบบประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าของลิกเคอร์ท 5 ระดับ คือ

5 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง เห็นว่ามีเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมน้อยที่สุด

การแปลความหมายค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง เห็นว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. นำแบบประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและภาษาที่ใช้ และค่าดัชนีความสอดคล้อง ได้ค่าดัชนีความสอดคล้องแต่ละรายการอยู่ระหว่าง 0.57-1.00 และโดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.68

ซึ่งมีค่ามากกว่า 0.50 แสดงว่า แบบประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการมีความสอดคล้องกันและตรงตามเนื้อหา (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2531)

ขั้นตอนที่ 7 การรายงานคุณค่าของโปรแกรม

เป็นการรายงานคุณค่าให้ผู้มีอำนาจสูงสุด ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้รับทราบด้วยเอกสารการรายงานผลโปรแกรมการฝึกอบรม โดยการนำแนวคิดของ Boyle (1981) และนำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลตั้งแต่ขั้นตอนที่ 1-6 มาประกอบการรายงานผล ประกอบด้วย 1) หลักการและเหตุผล 2) วัตถุประสงค์ 3) เนื้อหา 4) งบประมาณ 5) ประโยชน์ที่ได้รับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) (สุภางค์ จันทวานิช, 2535)

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสนทนากลุ่ม โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

3. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบทดสอบ โดยการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของคะแนนทดสอบก่อนและหลังการฝึกอบรม จากแบบทดสอบวัดความรู้ด้วยสถิติ T-test แบบ Dependent

4. วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบประเมินผลงานตามสภาพจริง โดยคะแนนเฉลี่ย

5. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสังเกตการเรียนรู้แบบร่วมมือ และการบูรณาการกลยุทธ์ Two-Generation Approach กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยใช้คะแนนเฉลี่ย

6. วิเคราะห์โบบงานโดยใช้คะแนนเฉลี่ย

7. วิเคราะห์ข้อมูลแบบประเมินโปรแกรมการฝึกอบรม โดยประยุกต์ใช้โมเดลชิปของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam's CIPP Model) โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ดังนี้

1) หลักการและเหตุผล

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ได้ยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” และ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา เพราะคนเป็นทรัพยากรที่สำคัญยิ่งสำหรับประเทศ โดยเฉพาะคนในชนบทตำบลแม่ลา อำเภอนครหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ส่วนใหญ่ทำอาชีพเกษตรกรรม คือ ทำนา ทำสวน แต่ต้องประสบปัญหาจากภัยธรรมชาติ คือ ฝนทิ้งช่วงเป็นประจำทุกปี ทำให้ไม่มีน้ำในการทำนา และบางปีก็ต้องประสบกับปัญหาอุทกภัย ทำให้เกิดความเสียหายในพื้นที่การเกษตร ซึ่งจากการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน ผลการสัมภาษณ์ พบว่า

ด้านประชากร พบว่า ประชาชนที่อาศัยอยู่ในปัจจุบันส่วนใหญ่อยู่ในวัยเด็กเล็ก (อายุตั้งแต่แรกเกิด-6 ปี) วัยเด็กตอนกลาง (อายุ 6-13 ปี) วัยรุ่น (อายุ 13-18 ปี) และวัยผู้สูงอายุ (อายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป) ทำให้เกิดประชากรสองวัย (Two-Generation) และเกิดช่องว่างระหว่างวัย ขาดความผูกพัน ความรัก ความอบอุ่นในครอบครัว

ด้านสังคม พบว่า ปัจจุบันสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอย่างเห็นได้ชัดคือ ในอดีตชาวบ้านมีส่วนร่วมในศิลปวัฒนธรรม และประเพณี เช่น ประเพณีสงกรานต์ ประเพณีลอยกระทง กันมาก ปัจจุบันลดลงเหลือแต่คนแก่ สำหรับหนุ่มสาวกับเด็ก ไม่ได้มาร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่มีมาแต่เดิมของบรรพบุรุษ เพราะหนุ่มสาวต้องไปรับจ้างทำงานนอกบ้าน ส่วนเด็กขาดแรงกระตุ้นจากผู้ใหญ่ ทำให้เด็กขาดการซึมซับรับเอาวัฒนธรรม ประเพณีที่มีมาแต่เดิม

ด้านเศรษฐกิจ พบว่า สภาพเศรษฐกิจของตำบลแม่ลา เป็นแหล่งโรงงานอุตสาหกรรม คนงานส่วนใหญ่เป็นชาวต่างดาว คนในชุมชนแม่ลาออกไปรับจ้างทำงานโรงงานอุตสาหกรรมในเมือง ทำให้ขาดการกระจายรายได้ให้กับคนในพื้นที่

ด้านอาชีพและรายได้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลัก คือ การทำนาและรับจ้างทั่วไป ซึ่งก็

ประสบผลกระทบจากภัยธรรมชาติ เช่น ฝนแล้ง น้ำท่วมมาไว้ ทำให้เกิดความเสียหาย ไม่สามารถทำได้ต่อเนื่องทุกปี ประกอบกับที่นาส่วนใหญ่เช่าเขาทำ เนื่องจากได้ขายนาให้กับผู้ประกอบการที่มาตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้รายได้ที่ได้รับค่อนข้างน้อยไม่ค่อยเพียงพอกับรายจ่าย โดยเฉลี่ยเดือนละ 2,000 บาท ต่อครัวเรือน นอกจากนั้นยังมีประชาชนบางส่วนไม่มีอาชีพ เช่น ผู้สูงอายุ คนพิการ

ด้านการศึกษา พบว่า ปัจจุบันคนในชุมชนตำบลแม่ลา ได้รับการศึกษาในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ตามพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ แต่ก็ยังมีบางคนในชุมชนที่ทำงานไปพร้อมกับเรียน โดยเรียนที่ กศน. อำเภอนครหลวง เพื่อนำวุฒิไปปรับให้เงินเดือนสูงขึ้น เนื่องจากได้รับการศึกษาน้อย ทำให้ได้รับเงินเดือนน้อย เกิดความไม่มั่นคงในหน้าที่การงาน

ด้านเทคโนโลยี พบว่า มีการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในกลุ่ม วัยเด็ก วัยรุ่น และวัยผู้ใหญ่ตอนต้น ส่วนวัยผู้ใหญ่ตอนปลาย และวัยผู้สูงอายุ ไม่สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ ตลอดจนการใช้โทรศัพท์มือถือ เป็นลักษณะการเติมเงินครั้งละ 100 บาท ไม่เหมือนกับเด็กที่ใช้โทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน (Smart Phone) และมีการเล่น Line กันในกลุ่มวัยรุ่น ทำให้หมกมุ่นอยู่กับการเล่นโทรศัพท์มือถือ ไม่สนใจครอบครัว

นอกจากนี้ เมื่อผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาอาชีพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 30 คน พบว่า มีความต้องการอาชีพด้านหัตถกรรม (จักสาน) จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 53.33 รองลงมาเป็น ด้านการเกษตร จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 16.66 ด้านคหกรรม (อาหาร) จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ด้านศิลปกรรม จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 และไม่แน่ใจ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00 ดังนั้น เมื่อผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการพัฒนาอาชีพ มาดำเนินการสนทนากลุ่มกับผู้ที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์สภาพรวมทั้งหมดและวางแผนการทำงานร่วมกัน จำนวน 14 คน เมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน 2558

เวลา 09.00 - 12.00 น. พบว่า ผู้ร่วมสนทนาได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาอาชีพจักสาน เนื่องจากเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผู้ใหญ่สามารถสอนเด็กได้ ตลอดจนสามารถนำไปใช้ที่มีในท้องถิ่นมาทำจักสานได้

จากการวิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ ผู้วิจัยจึงได้นำผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและผลการสนทนากลุ่มมาสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพ เพื่อช่วยให้ชาวบ้านตำบลแม่ลาได้มีการประกอบอาชีพเสริม สามารถสร้างรายได้เลี้ยงตนเอง โดยนำแนวคิด Two-Generation Approach และกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมาประกอบการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครั้งนี้ เพื่อช่วยให้การฝึกอบรมเหมาะสมกับผู้เข้ารับการอบรม และช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ในเนื้อหา เกิดการเรียนรู้ได้

2) วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เรื่อง การสานกระจาดแม่ลา

2.2 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถสาน กระจาดแม่ลาได้อย่างถูกต้อง สวยงาม

2.3 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้เรื่อง การคำนวณราคาขาย และกำหนดราคาขาย

2.4 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ เรื่องการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com

2.5 เพื่อให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมสามารถพัฒนา เว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com ได้

3) เนื้อหาการฝึกอบรม ประกอบด้วย การสาน กระจาดแม่ลา และการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์ สำเร็จรูป

4) การจัดกิจกรรม ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรม ประกอบด้วย 1) ชื่อเรื่องที่จะสอน 2) สารสำคัญของเรื่องที่จะสอน 3) จุดประสงค์ของการเรียนรู้ 4) เนื้อหา 5) กิจกรรมการเรียนรู้ 6) สื่อและแหล่งการเรียนรู้ 7) การวัดและการประเมินผล 8) บันทึกผลการจัดกิจกรรม

5) รูปแบบการเรียนรู้ ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงาน 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม

6) วิธีการฝึกอบรม เป็นการบรรยาย อภิปรายกลุ่ม การสาธิต การฝึกปฏิบัติจริง

7) สื่อและอุปกรณ์ ได้แก่ กระดาษแม่ลา ไม้ไผ่ ทวาย คีมล็อก มีดโต้ มีดตอก ตะปู เครื่องคอมพิวเตอร์

8) งบประมาณ ประมาณ 15,000 บาท

9) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

9.1 ผู้เข้ารับการอบรมมีความรู้ในเรื่องการสานกระดาษแม่ลาและการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com

9.2 ผู้เข้ารับการอบรมมีผลงานการสานกระดาษแม่ลาและการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com

10) การประเมินผล

ด้านความรู้

โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ก่อน-หลังการเข้ารับการฝึกอบรม โดยมีคะแนนหลังการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการฝึกอบรม

ด้านผลงาน

โดยการประเมินผลงานตามสภาพจริง จากการสานกระดาษแม่ลาและการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com จากวิทยากร โดยใช้เกณฑ์การประเมินที่เรียกว่า "รูบรีค" (Rubric Score) โดยแบ่งระดับคุณภาพ ตั้งแต่ 0-3 โดยแปลความหมายเป็น ไม่ผ่าน ปรับปรุง พอใช้ ดี

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย

1. ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า ก่อนเข้ารับการฝึกอบรม มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 12.85 และหลังเข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 21.45 จากคะแนนเต็ม 30 คะแนน และเมื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อน-หลังเข้ารับการฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 1

การทดสอบ	n	\bar{X}	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนการเข้ารับการฝึกอบรม	20	12.85	2.64	19.13	19	.00
หลังการเข้ารับการฝึกอบรม	20	21.45	3.31			

2. ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจัดแม่ลา พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม พบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรม กลุ่มที่ 4-6 และกลุ่มที่ 8-10 มีผลงานการสานกระจัดแม่ลาอยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1-3 และกลุ่มที่ 7 มีผลงานอยู่ในระดับพอใช้

3. ผลการประเมินตามสภาพจริงการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ 4-10 มีผลงานการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com อยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1-3 มีผลงานอยู่ในระดับพอใช้

4. ผลการสังเกตการเรียนรู้แบบร่วมมือของเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า เรื่องวิธีการสานกระจัดแม่ลาขั้นตอนที่ 3 การคำนวณราคาสินค้าและการกำหนดราคาขาย การพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com วิธีการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com และกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 5.00$)

5. ผลการประเมินกลยุทธ์ Two-Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กของแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาพบว่า เนื้อหาเรื่องเครื่องมือ วัสดุ ลายสานกระจัดแม่ลา และการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับเนื้อหาเรื่องขั้นตอนการสานกระจัดแม่ลากับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และสำหรับเนื้อหาเรื่องการค้าคำนวณราคาสินค้าและการกำหนดราคาขายกับวิชาคณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง

3. ผลการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.68$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.88$) รองลงมาด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.70$) ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.62$) และด้านตัวป้อนเข้า ($\bar{X} = 4.52$) ตามลำดับ และเมื่อพิจารณาในส่วนของด้านผลผลิต พบว่า การจัดกิจกรรมฝึกอบรมพร้อมกันระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม ช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น และการจัดกิจกรรมฝึกอบรมพร้อมกันระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรม ช่วยส่งเสริมให้ครอบครัวเกิดความผาสุก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$)

อภิปรายผล

1. ผลการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรมครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนการพัฒนาโปรแกรมอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อให้ทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของประชาชนตำบลแม่ลา มีการสร้างทีมงานกลุ่มที่มีความเชี่ยวชาญและคนในพื้นที่เพื่อทำการวิเคราะห์ภาพรวมทั้งหมดและกำหนดแผนการทำงานร่วมกัน มีการวางแผนการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบสอดคล้องกับรูปแบบการพัฒนาโปรแกรมของนักวิชาการชาวต่างประเทศ (Beal ; Blount ; Powers ; & Johnson, 1966 ; Boone, 1985 ; Boyle, 1981 ; Freire, 1970 ; Houle, 1972 ; Kidd, 1973 ; Knowles, 1970 ; Lippitt ; Watson ; & Westley, 1958 ; & Tyler, 1971) นอกจากนั้น จากการศึกษาสภาพปัญหาพบว่าด้านประชากร

ส่วนใหญ่เป็นคนสองวัยได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็ก และส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ดังนั้น จึงนำแนวคิด Two-Generation Approach มาประกอบการสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อช่วยส่งเสริมให้ผู้ใหญ่และเด็กที่เข้ารับการอบรมในแต่ละกลุ่มย่อย กลุ่มละ 2 คน ซึ่งเป็นลูกหลานกันพักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน และเข้ารับการฝึกอบรมพร้อมกัน ได้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกัน ไม่เกิดการเงินอายุ กล้าพูด กล้าคุย และกล้าแสดงออก มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของหน่วยงานและนักวิชาการชาวต่างประเทศ (Ascend at the Aspen Institute, 2014 : Online ; Barczak , 2014 : Online ; Katherine, 2014 : Online ; The Annie E. Casey Foundation, 2014 : Online ; Smith ; & Coffey, 2015) ที่เน้นการพัฒนาคนสองวัยพร้อมกัน ได้แก่ ผู้ใหญ่และเด็ก ที่ครอบครัวได้รับผลกระทบจากความยากจน โดยการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมด้านอาชีพระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก และนำขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นเตรียม 2) ขั้นสอน 3) ขั้นทำกิจกรรมกลุ่ม 4) ขั้นตรวจสอบผลงาน 5) ขั้นสรุปบทเรียนและประเมินผลการทำงานกลุ่ม มาประกอบการฝึกอบรม เพื่อช่วยให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมซึ่งเป็นประชากรสองวัยได้มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือของ วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็ก ๆ แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ ช่วยให้เกิดความสำเร็จของกลุ่ม และเมื่อนำร่างโปรแกรมการฝึกอบรมให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ได้ตรวจสอบความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรม ผลการประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการมีค่าดัชนีมากกว่า 0.5 ทุกรายการ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

2. ผลการทดลองใช้โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2.1 ผลการทดสอบวัดความรู้ก่อนและหลังเข้ารับการฝึกอบรมของผู้เข้ารับการฝึกอบรม พบว่า คะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ เนื่องจาก

1) โปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามแนวคิดของ Beal ; Blount ; Powers ; & Johnson, 1966 ; Boone, 1985 ; Boyle, 1981 ; Freire, 1970 ; Houle, 1972 ; Kidd, 1973 ; Knowles, 1970 ; Lippitt ; Watson ; & Westley, 1958 ; & Tyler, 1971) ประกอบด้วย 10 องค์ประกอบ และได้ผ่านผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน ตรวจสอบความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมผลการประเมินความสอดคล้องของร่างโปรแกรมการฝึกอบรมแต่ละรายการ มีค่าดัชนีมากกว่า 0.5 ทุกรายการ แสดงให้เห็นว่าโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือมีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Analysis) ดังนั้น เมื่อนำโปรแกรมการฝึกอบรมไปทดลองใช้ จึงทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้เพิ่มขึ้นหลังการฝึกอบรม โดยพบว่าผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีคะแนนเฉลี่ยหลังเข้ารับการฝึกอบรมสูงกว่าก่อนการเข้ารับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2) การนำแนวคิด Two-Generation Approach มาสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม ด้วยการนำคนสองวัยระหว่างผู้ใหญ่และเด็กมาเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น ไม่เกิดการเงินอายุ กล้าแสดงออก และเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ Barczak (2014) ได้กล่าวว่า “Two-Generation Approach” เป็นโปรแกรมที่จัดขึ้นสำหรับผู้ใหญ่และเด็ก เป็นการเชื่อมต่อความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ช่วยสร้างแรงบันดาลใจให้แก่พวกเขา

เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Mary ; & Austin (2013) ได้ทำวิจัย กรณีศึกษาการสนับสนุนครอบครัวในโครงการ Two-Generation ผลการวิจัยพบว่า กลยุทธ์ Two-Generation ช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กให้ดีขึ้น

3) การจัดกิจกรรมด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ทำให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้มีการพูดคุย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฟังพาดูอาศัยกัน สอดคล้องกับ วัฒนพร กระจับทุกข์ (2542) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้แบบร่วมมือเป็นวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการจัดสภาพแวดล้อมทางการเรียนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ แต่ละคนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการเรียนรู้ และในความสำเร็จของกลุ่ม โดยการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การแบ่งปันทรัพยากร การเรียนรู้ รวมทั้งการเป็นกำลังใจแก่กันและกัน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ศรารุณี จินตนาสุนทรศิริ (2554) ได้ทำวิจัย เรื่องการพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิด การเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีการสร้างความรู้ สำหรับ นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีค่ามากกว่าคะแนนเฉลี่ยของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.2 ผลการประเมินตามสภาพจริงการสานกระจัดแม่ลา พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่มพบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ 4-6 และ กลุ่มที่ 8-10 มีผลงานการสานกระจัดแม่ลา มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1-3 และกลุ่มที่ 7 มีผลงานอยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้ เนื่องจาก กลุ่มที่ 4-6 และกลุ่มที่ 8-10 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีประสบการณ์ด้านการทำจักสาน สำหรับกลุ่มที่ 7 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมไม่มีประสบการณ์ด้านการทำจักสาน และกลุ่มที่ 1-3 ผู้เข้ารับการฝึกอบรมเป็น

เพศชาย สรุปได้ว่า เพศและประสบการณ์มีอิทธิพลต่อคุณภาพของผลงานการสานกระจัดแม่ลา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Klinger (1990) ได้ทำวิจัยเรื่องกรณีศึกษาโปรแกรมฝึกอบรมบุคลากรทางคอมพิวเตอร์สำหรับผู้ใหญ่พิการในวิทยาลัยชุมชน ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการจัดกลุ่ม คือ เพศและประสบการณ์

2.3 ผลการประเมินตามสภาพจริงการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาผลงานของแต่ละกลุ่ม พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลุ่มที่ 4-10 มีการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com อยู่ในระดับดี สำหรับกลุ่มที่ 1-3 อยู่ในระดับพอใช้ ทั้งนี้ เนื่องจากการนำแนวคิด Two-Generation Approach มาสร้างโปรแกรมการฝึกอบรม ด้วยการนำคนสองวัยระหว่าง ผู้ใหญ่และเด็กมาเรียนรู้ร่วมกัน ทำให้เกิดความใกล้ชิดสนิทสนมกันมากขึ้น ไม่เกิดการชิงอายุ กล้าแสดงออก ถึงแม้ว่า ผู้ใหญ่จะขาดประสบการณ์ในการใช้คอมพิวเตอร์และการใช้อินเทอร์เน็ต แต่ผู้ใหญ่ก็สามารถเรียนรู้ได้โดยการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้ใหญ่และเด็ก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Hardani (2005) ได้ทำวิจัยเรื่องการพัฒนาโปรแกรมการฝึกอบรมคอมพิวเตอร์ เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้เรียนผู้ใหญ่ สำหรับการจ้างงานหลักสูตรและเนื้อหาที่จัดสำหรับผู้ใหญ่ อายุ 20-67 ปี ซึ่งมีทักษะพื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์น้อยมาก ผลการวิจัย พบว่าการวัดทักษะของผู้เรียนผู้ใหญ่หลังการได้รับโปรแกรมฝึกอบรมสูงกว่าก่อนได้รับการฝึกอบรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่าทักษะการฝึกอบรมด้านคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อผู้เรียนผู้ใหญ่และผู้ใหญ่สามารถเรียนรู้ได้

2.4. ผลการสังเกตการเรียนรู้แบบร่วมมือของเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีพฤติกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมืออยู่ในระดับมากที่สุดและเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า เรื่องวิธีการสานกระจัดแม่ลาขั้นตอนที่ 3 การคำนวณราคาสินค้า

และการกำหนดราคาขาย การพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์ สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com วิธีการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com และกฎหมายว่าด้วยการกระทำผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ พ.ศ. 2550 อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยจัดเป็นกลุ่มย่อยกลุ่มละ 2 คน ซึ่งเป็นลูกหลานกัน พักอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีการแลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Johnson ; & Johnson (1987) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบพื้นฐานของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ประกอบด้วย การพึ่งพาซึ่งกันและกันเชิงบวก มีปฏิสัมพันธ์แบบซึ่งหน้าระหว่างเรียน มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ของแต่ละคน มีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและกลุ่มย่อย

2.5 ผลการประเมินกลยุทธ์ Two-Generation Approach ด้านการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้กับเด็กของแต่ละเนื้อหาการฝึกอบรม พบว่า โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับดี และเมื่อพิจารณาในแต่ละเนื้อหาพบว่า เนื้อหาเรื่อง เครื่องมือ วัสดุ ลายสานกระจาดแม่ลา และการพัฒนาเว็บไซต์ร้านค้าออนไลน์สำเร็จรูปกับ www.lnwshop.com กับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี มีคุณภาพอยู่ในระดับดี สำหรับเนื้อหาเรื่องขั้นตอนการสานกระจาดแม่ลากับวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ และสำหรับเนื้อหาเรื่องการค้าขายสินค้าและการกำหนดราคาขายกับวิชาคณิตศาสตร์ มีคุณภาพอยู่ในระดับปรับปรุง ทั้งนี้ เนื่องจากเนื้อหาเรื่องการค้าขายสินค้าและการกำหนดราคาขายมีรายละเอียด วัสดุ แรงงาน ค่าใช้จ่าย ก่าไร ที่ต้องนำมาประกอบในการคำนวณหลายรายการซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการทำทำความเข้าใจ และทำแบบฝึกหัดอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเด็กยังขาดทักษะ ความรู้เกี่ยวกับคณิตศาสตร์ เนื่องจากโรงเรียนขาดครูวิชาเอกคณิตศาสตร์ และจากการสัมภาษณ์พบว่า โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบคณะชั้น โดยการจัดเด็กชั้น ป. 1-2 ชั้น ป. 3-4 และชั้น ป. 5-6 เรียนร่วมกัน ทำให้วิธีการสอน การจัดเนื้อหา และการจัดกิจกรรม

การเรียนการสอนอาจไม่เหมาะสมกับระดับของเด็กแต่ละวัย ซึ่งสอดคล้องกับ ศรารุณี จินตนาสุนทรศิริ (2554) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาการศึกษานอกระบบในกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำโปรแกรมการศึกษานอกระบบที่ได้พัฒนาขึ้นไปใช้ ซึ่งได้แก่ ครูประจำกลุ่ม ผู้เรียน วิธีการสอน สื่อการเรียนการสอน และเนื้อหาสาระมาพิจารณาด้วย

3. ผลการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ

ผลการประเมินโปรแกรมการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาอาชีพตามแนวคิด Two-Generation Approach ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในแต่ละด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาในส่วนของด้านผลผลิต พบว่า การจัดกิจกรรมฝึกอบรมพร้อมกันระหว่างผู้เข้ารับการฝึกอบรมกลับช่วยให้เข้าใจเนื้อหาการฝึกอบรมได้ง่ายขึ้น และช่วยส่งเสริมให้ครอบครัวเกิดความผาสุก อยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ Infante (2001) ได้ทำวิจัยเรื่องความผาสุกและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของปู่ย่าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อลูกหลานในครอบครัวที่มีคนสองวัย โดยทำการสำรวจความสัมพันธ์ระหว่างความผาสุก และสถานภาพทางเศรษฐกิจของปู่ย่าที่เพิ่มขึ้น ซึ่งมีผลต่อลูกหลานในครัวเรือนที่มีคนสองวัย ผลงานวิจัยพบว่า ความผาสุกของปู่ย่ามีความสัมพันธ์กับรายได้ได้อย่างมีนัยสำคัญในระดับสูงสุด แสดงให้เห็นว่าครอบครัวสองวัยเกิดความผาสุกด้วยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน มีการสร้างอาชีพเพื่อก่อให้เกิดรายได้เพิ่มขึ้น และสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (2550) ที่ระบุวิสัยทัศน์ประเทศไทยมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน (Green and Happiness Society) ครอบครัวอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง”

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานในระดับท้องถิ่นสามารถนำผลการทดลองไปส่งเสริมให้เป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนให้มีการดำเนินการประกอบอาชีพเสริมด้านหัตถกรรมจักสานอย่างครบวงจร ทั้งด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านการจัดจำหน่าย และการส่งเสริมการตลาด

2. หน่วยงานในระดับท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองครั้งนี้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาผู้ใหญ่และเด็กที่อาศัยอยู่ในชุมชนได้เกิดการเรียนรู้ในด้านอาชีพอื่นๆ

3. โรงเรียนสามารถนำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาของเด็กในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์สภาพปัญหาและความต้องการพัฒนาอาชีพ ดังนั้น ควรมีการสร้างแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการควบคู่ไปกับการสังเกตและการสัมภาษณ์

2. เนื่องจากการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเพียงผู้เดียว ทำให้บางครั้งต้องพบกับอุปสรรค ปัญหา ดังนั้น จึงควรมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม

รายการอ้างอิง

- กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. (2558). รายงานหมู่บ้านชนบทไทย : จากข้อมูลพื้นฐานระดับหมู่บ้าน (กชข. 2 ค) ปี 2558. กรุงเทพฯ : กรมการพัฒนาชุมชน.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2531). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : เจริญผล.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555). จิตวิทยาและวิทยาการการเรียนรู้. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- วัฒนาพร กระจับทุกข์. (2542). แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง. กรุงเทพฯ : แอล ที เพรส.
- วิบูลย์ ลีสุวรรณ. (2541). ชุดมรดกศิลปหัตถกรรมไทย เครื่องจักสานไทย. กรุงเทพฯ : องค์การค้าของคุรุสภา.
- ศราวุฒิ จินตนาสุนทรศิริ. (2554). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในการเรียนรู้คณิตศาสตร์ตามแนวคิดการเรียนรู้แบบร่วมมือและทฤษฎีการสร้างความรู้สำหรับนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต ค.ด. (สาขาวิชาการศึกษาอกระบบโรงเรียน). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สนอง โลหิตพิเศษ. (2544). ปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่และการศึกษานอกระบบ. กรุงเทพฯ : ภาควิชาการศึกษาผู้ใหญ่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมเกียรติ พ่วงรอด. (2544). การบริหารงานบุคคล. ปัตตานี : ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สุภาวงศ์ จันทวานิช. (2535). วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2547). จิตวิทยาเพื่อการฝึกอบรมผู้ใหญ่. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ. 2555-2559. กรุงเทพฯ : สหมิตรพรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- (2550). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่สิบ (พ.ศ. 2550-2554). กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- (2557). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2555. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- (2558). รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย ปี 2556. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2558). บรรยายสรุปประจำปี 2557. พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. (2558). สรุปผลการดำเนินงานการบริหารจัดการครัวเรือนยากจนแบบบูรณาการ ชี้นำชีวิต จัดทำเข้มทิศชีวิต บริหารจัดการชีวิต และดูแลชีวิต ปีงบประมาณ 2558. พระนครศรีอยุธยา : สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2555). หนังสือเรียนสาระการประกอบอาชีพ รายวิชา การพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคง. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.

- Ascend at the Aspen Institute. (2014). *Investing in Hope : A Two-Generation Approach to Asset Building*. Retrieved June 1, 2015 , from http://www.cfed.org/assets/pdfs/investing_in_hope
- Barczak , Monica . (2014). *Two-Generation Approaches : A Promising Strategy for Fighting Poverty*. Retrieved June 1, 2015 from <http://www.spotlightonpoverty.org/exclusive> commentary.
- Beal, G. M., R. C. Blount, R. C. Powers, and W. J. Johnson. (1966). *Social Action and Interaction in Program Planning*. Ames : Iowa State University Press.
- Boone, Edgar J. (1985). *Developing Programs in Adult Education*. Illinois : Waveland Press, Inc.
- Boyle, Patrick G. (1981). *Planning better programs*. New York : Mc Graw-Hill.
- Freire, P. (1970). *Pedagogy of the Oppressed*. New York: Herder and Herder.
- Hardani, Brenda S. (2005). *Developing A Computer Training Program to Prepare Adult Learners for Employment*. California State University Dominguez Hills.
- Houle, C. (1972). *The Design of Education*. San Francisco : Jossey-Bass, Publishers.
- Infante, Juana M. (2001). *Social and Economic Status and Well Being of Grandmothers Raising Grandchildren in Skipped Generation Families*. Los Angeles : California State University.
- Johnson, David W ; & Johnson , Roger T. (1987). *Learning Together and Alone*. 2nd ed. New Jersey : Prentice-Hall, Inc.
- Katherine, Saunders . (2014) *Toward a Two-Generation Approach : Innovative Strategies to Improve Education and Training for Parents*. Retrieved June 1, 2015, from <http://www.evolution.com/opinions/two-generation-approach-innovative-strategies>.
- Kidd, R. J. (1973). *How Adults Learn*. New York : Association Press.
- Klinger, Kathleen Holland. (1990). *A Case Study of A Personal Computer Training Program for Disabled Adults in A Community College*. San Diego : United States International University.
- Knowles, Malcolm S. (1970). *The Modern Practice of Adult Education*. Chicago : Follett Publishing Company.
- Lippitt, R. L. ; J. Watson ; & B. Westley. (1958). *The dynamics of Planned Change*. New York : Harcourt, Brace & World, Inc.
- Mary, Leah ; & Austin , Saroja . (2013). *A Case Study : Family Support in A Two Generation Program*. Pennsylvania : the University of Pennsylvania.
- Rogers, Alan ; & Horrocks , Naomi. (2010). *Teaching Adult*. 4th ed. UK : McGraw-Hill.
- Smith, Tara ; & Coffey , Rheagan. (2015). *Two-Generation Strategies for Expanding the Middle Class*. Texas : The University of Texas at Austin.
- The Annie E. Casey Foundation. (2014). *Creating Opportunity for Families a two-generation approach*. Retrieved June 1, 2015, from <http://www.aecf.org/resources/creating-opportunity-for-families>.
- Tyler, R. W. (1971). *Basic Principles of Curriculum and Instruction*. Chicago : University of Chicago Press.